

KUOPIO

Turvallisempaa tilaa tekemässä

Kuopion kaupunginkirjasto

Johanna Vuorinne

Lähtökohtana yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- Kirjaston toiminta ja palvelut perustuvat ihmisten yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon.
  - [Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016](#)
  - [Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014](#)
  - [Kuopion valtuuston tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden julistus](#)
- Jokaisella on oikeus käyttää kirjastoa ja osallistua tapahtumiin tuntien olonsa turvalliseksi.
- Kaikenlainen häirintä, syrjintä ja epäasiallinen käytös on kirjastossa kielletty.
- Tavoitteena on edistää moninaisuuden kunnioittamista ja madaltaa osallistumisen kynnystä.

Kohti turvallisempaa tilaa #1

Nuoret ja omatoimikirjastot -hanke 2019-2020

- Tavoitteena oli etsiä hyviä käytänteitä, jotta nuoret voisivat käyttää omatoimikirjastoja kirjaston käytösääntöjen mukaisesti.
- Yhteistyössä Nuorten Palvelu ry:n kanssa toteutettiin pelisääntöpaja, jossa nuoret saivat miettiä, millaisilla säännöillä kirjastossa olisi mukavaa ja turvallista kaikille.

1. Käsittele kirjoja varoen. Pidä kirjat siisteinä ja ehjinä. Älä sotke tai riko niitä.
2. Kunnioita, arvosta ja huomioi muita. Älä häiritse tai aiheuta pahaa oloa muille.
3. Siivoa roskat roskikseen. Pidä paikat siistinä.
4. Käyttäydy hyvin ja ole rauhallinen. Anna muille lukurauha. Älä huuda.

Kohti turvallisempaa tilaa #2

Sanoissa koko maailma -hanke 2021–2022

- Tavoitteena mm. tukea nuorten aikuisten lukutaitoja ja vahvistaa osallisuuden kokemista sekä vahvistaa kirjaston henkilökunnan osaamista nuorten aikuisten kohtaamisessa.
- Syksyllä 2021 henkilökunnan koulutuksessa purettiin turvallisemman tilan periaatteita seuraavien käsitteiden avulla:
  - Kunnioitus
  - Olettaminen
  - Kommunikointi
  - Toimiminen
- Hankkeen vinkkipakettiin koottiin koulutuksen tärkeimmät sisällöt.

Kohti turvallisempaa tilaa #3

Demokratiatyön askelkuvioita kirjastossa - hanke 2022–2023

- Tavoitteena mm. vahvistaa kirjastoja kohtaamispaikkoina sekä lisätä kulttuurista ja yhteiskunnallista vuoropuhelua.
- Erityyppisten vuorovaikutteisten toimintamuotojen kokeiluja, joiden avulla vahvistetaan osallisuuden kokoemusta ja luodaan rakentavan keskustelun tapoja.
  - Jokaisen oikeus mielipiteeseen ja vastuu sanomisistaan.

Periaatteiden muotoilu

- Ensimmäinen versio koottiin omien hankkeiden ja eri järjestöjen, yhdistysten ja muiden toimijoiden laatimien turvallisemman tilan periaatteiden pohjalta loppukesästä 2022.
- Demokratiahankkeen aikana periaatteet käsiteltiin työnjohtajien kokouksessa ja vietiin keskusteltavaksi toimipistekohtaisiin palavereihin henkilökunnan kanssa.
- Periaatteet olivat asiakkaiden nähtävillä ja kommentoitavana demokratiahankkeen tapahtumissa ja yhteistyöpalavereissa.
- Alkuvuodesta 2023 periaatteita pääsi kommentoimaan kirjastojen tiloissa sekä verkkokyselyn kautta.
- Lopulliset periaatteet muotoiltiin demokratiahankkeen ohjausryhmässä.

Tiedottaminen, sitoutuminen ja puuttuminen

- Periaatteet ovat näkyvästi esillä kirjastojen tiloissa huoneentauluina sekä verkkokirjastossa. Niistä tiedotetaan säännöllisesti asiakkaille.
- Henkilökunnan kanssa jatketaan periaatteiden käsittelyä, jotta niiden noudattamiseen sitoudutaan ja löydetään keinoja puuttua epäasialliseen käytökseen ja häirintään.
- Myös muut Kuopion kaupungin toimijat (museot, kansalaistoiminnan palvelut) hyödyntävät kirjaston laatimia periaatteita ja niiden visuaalista ilmettä joko sellaisenaan tai hieman muokattuna omaan toimintaympäristöön sopivaksi.

 KUOPION
KAUPUNGINKIRJASTO

HENKISESTI TURVALLISEN TILAN PERIAATTEET

- **HUOMIOI** muut. Arvosta toisten henkilökohtaista tilaa ja rauhaa. Tarvittaessa pyydä tilaa myös itsellesi.
- **OLE AVOIN** ja ennakkoluuloton: jokainen tilanne on mahdollisuus oppia uutta.
- **KUUNTELE.** Jokaisella on oikeus mielipiteeseensä ja vastuu sanomisistaan.
- **ÄLÄ KIUSAA**, syrji tai nolaa ketään puheillasi tai teoillasi.
- **PYYDÄ ANTEEKSI**, jos olet loukannut tahallisesti tai tahattomasti muita.
- **REAGOI** ja ilmoita henkilökunnalle, mikäli havaitset asiatonta käytöstä.

 KUOPIO
CITY LIBRARY

PRINCIPLES OF A MENTALLY SAFE SPACE

- **BE CONSIDERATE** of others. Respect their personal space and peace. Feel free to request space for yourself if necessary.
- **BE OPEN** and open-minded: every situation offers a chance to learn something.
- **BE ATTENTIVE.** Everyone is entitled to their own opinion, and what they say is their responsibility.
- **DO NOT BULLY**, discriminate, or embarrass anyone with your words or actions.
- **APOLOGIZE** for your actions if you have intentionally or accidentally offended someone.
- **REACT** to inappropriate behavior and notify the staff.

KUOPIO

Kiitos!

johanna.vuorinne@kuopio.fi
kuopio.finna.fi

